



Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 17709 pła Patryka Jaskulskiego z 15 czerwca 2026 roku w sprawie konieczności zwiększenia wsparcia udzielanego na remonty zabytkowych kamienic mieszkalnych oraz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców zdegradowanego zasobu mieszkaniowego, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego w świetle obowiązujących przepisów może dofinansować prace przy obiekcie zabytkowym wpisanym do rejestru zabytków (również zabytkowej kamienicy) wyłącznie w odpowiedzi na wniosek właściciela lub posiadacza takiego zabytku, złożony w ramach ogłaszanych każdego roku naborów wniosków do programu Ochrona zabytków.

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami dotacja może zostać udzielona w wysokości nawet do 100% nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, o ile zabytek posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową lub wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem technologicznym prac, lub jeżeli stan zachowania tego zabytku wymaga niezwłocznego podjęcia prac.

Ad 1.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego analizuje problematykę związaną z zabytkowymi budynkami mieszkalnymi za pośrednictwem Narodowego Instytutu Dziedzictwa (NID). NID prowadzi na bieżąco monitoring zabytkowych budynków mieszkalnych będących w zasobie gminnym w ograniczonym zakresie, m.in. przy opracowywaniu opinii dotyczących oceny wartości zabytkowych tych budynków, przy planowanym ich wpisie do rejestru zabytków, ujęciu w ewidencji zabytków, wyłączenia z ewidencji lub prowadzeniu prac remontowo-konserwatorskich.

Wspiera również merytorycznie samorządy w zakresie uwzględniania dziedzictwa kulturowego, w tym lokalnych zasobów budynków zabytkowych, w procesie rewitalizacji prowadzonym w oparciu o ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji na podstawie gminnych programów rewitalizacji. Rewitalizacja w rozumieniu ww. ustawy stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych – znajdujące się na nich budynki zabytkowe często charakteryzuje zły stan techniczny będący jednym z podstawowych wyznaczników negatywnych zjawisk diagnozowanych w wymienionych w ustawie sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2520241.11210786.10672593

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

i technicznej. Budynki te w większości charakteryzuje również potencjał ważny dla procesu rewitalizacji ukierunkowanego na działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, wynikający w szczególności z ich wartości zabytkowo-histerycznej, artystycznej i naukowej, znaczenia dla mieszkańców obszarów rewitalizacji oraz możliwości ich adaptacji do nowych, społecznie użytecznych funkcji. Wsparcie merytoryczne samorządów w ww. zakresie jest realizowane przez Centra Kompetencji ds. Rewitalizacji w Narodowym Instytucie Dziedzictwa, obecnie w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 oraz budżetu państwa (projekt „Centra Kompetencji ds. Rewitalizacji w Narodowym Instytucie Dziedzictwa”, 2024-2028). Działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego są kierowane do wybranych 16 gmin partnerskich, z którymi podjęto długoterminową współpracę w ramach Projektu partnerskiego „Dziedzictwo kulturowe w rewitalizacji” na lata 2025-2027 (Działanie 1) oraz do ogółu gmin (Działanie 2). Obejmują one następujące zadania:

- przygotowanie opracowań specjalistycznych, w tym kompleksowych studiów ochrony wartości kulturowych;
- działania edukacyjne: szkolenia, seminaria, webinaria i konferencje;
- wsparcie doradcze i konsultacyjne w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i wykorzystania jego potencjału w procesie rewitalizacji;
- spotkania i wizyty studyjne służące wymianie doświadczeń i dobrych praktyk.

Celem realizacji ww. działań w ramach projektu jest poszerzenie wiedzy i podniesienie kompetencji przedstawicieli JST w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami, potencjału materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego i możliwości jego efektywnego wykorzystania w programowaniu i wdrażaniu rewitalizacji, w szczególności wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze zdiagnozowanych kryzysów, w tym zapobieganie degradacji zasobu zabytkowego na obszarach rewitalizacji i wskazywanie możliwości jego adaptacji do nowych funkcji.

Ad 2.

Obecnie MKiDN nie planuje uruchomienia nowych programów wsparcia finansowego ani rozszerzenia istniejących instrumentów pomocowych i skierowania ich np. wyłącznie do gmin i wspólnot mieszkaniowych realizujących remonty zdegradowanych budynków mieszkalnych. Utworzony przez ministra właściwego ds. kultury i dziedzictwa narodowego program Ochrona zabytków kierowany jest w równym stopniu do wszystkich właścicieli i posiadaczy zabytków wpisanych do rejestru zabytków, co zapewnia transparentność i równe traktowanie wszystkich podmiotów ubiegających się o dofinansowanie.

Ad 3.

Odpowiedź na pytanie nie leży w zakresie właściwości Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ad 4.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wspiera właścicieli zabytkowych budynków mieszkalnych, czego wyrazem jest liczba dotacji, udzielanych w ramach programu ochrona zabytków każdego roku na ten cel. W 2026 roku na 79 poprawnych formalnie wniosków wspólnot mieszkaniowych dotację otrzymało 26 z nich, co stanowi prawie 33% złożonych wniosków.

Ad 5.

W rozpoznaniu skali problemu złego stanu technicznego kamienic mieszkalnych wpisuje się działanie Narodowego Instytutu Dziedzictwa w ramach monitorowania stanu zachowania pomników historii – obowiązku określonego w statucie NID. Działania te jednak dotyczą

wszystkich zabytków uznanych za pomniki historii, a nie wyodrębnionej grupy zabytkowych kamienic mieszkalnych i nie są przedmiotem odrębnych analiz.

Ad 6.

MKiDN nie planuje stworzenia specjalnego programu wsparcia dla wspólnot mieszkaniowych zarządzających budynkami zabytkowymi, w których jednostki samorządu terytorialnego posiadają udziały, uwzględniającego specyfikę kosztów wynikających z wymogów ochrony konserwatorskiej oraz ograniczone możliwości finansowe właścicieli lokali. Jak wskazano wyżej, istniejące formy wsparcia państwa dla właścicieli zabytków zapewniają transparentność i równe traktowanie wszystkich podmiotów ubiegających się o dofinansowanie.

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/